

Zadanie jest finansowane z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej Powiatowi Kluczborskiemu.

„Odpowiedzialność za długi współmałżonka w czasie trwania i po ustaniu małżeństwa”

Małżonkowie mogą pozostawać w jednym z dwóch ustrojów majątkowych :

1. Wspólności majątkowej, lub
2. Rozdzielności majątkowej.

W zależności od tego w jakim ustroju majątkowym pozostają, w różny sposób kształtuje się zakres ich odpowiedzialności za zobowiązania wspólne jak i odrębne każdego z małżonków.

W chwili zawierania małżeństwa między małżonkami powstaje z mocy ustawy wspólność majątkowa, czyli od tej chwili małżonkowie gromadzą majątek wspólny do którego zalicza się m.in:

- przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich,
- odebrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków;
- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątków osobistych każdego z małżonków;
- środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków;
- kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

Umowa o rozdzielności majątkowej może być zawarta przed zawarciem związku małżeńskiego.

Przed zawarciem małżeństwa narzeczeni (nupturienci) mogą podjąć decyzję o tym, że nie chcą wspólności majątkowej i mogą zawrzeć umowę o rozdzielności majątkowej wtedy nie gromadzą wspólnego majątku a każdy z nich posiada majątek odrębny, jednak w czasie trwania małżeństwa nie można dokonać podziału majątku wspólnego, nie można też dokonać czynności w której zobowiązemy się w przyszłości do rozporządzenia swoim udziałem w tym majątku lub w poszczególnych przedmiotach do niego należących.

Zasady odpowiedzialności za długi zaciągnięte przez jednego z małżonków.

Te zasady różnią się w zależności od tego który z małżonków te zobowiązanie zaciągnął, na jakiej podstawie oraz jaki ustrój majątkowy panuje w małżeństwie.

I. Ustrój rozdzielności majątkowej

W sytuacji gdy małżonków nie łączy wspólność majątkowa lecz panuje ustrój rozdzielności majątkowej to zasada jest taka, że każdy z małżonków odpowiada za zaciągnięte przez siebie długi i wierzyciele nie mogą zaspokajać się z majątku drugiego małżonka. Wyjątkiem od tej zasady są sytuacje, gdy zobowiązanie zostało zaciągnięte przez małżonka w celu zaspokajania potrzeb rodziny to egzekucja może być prowadzona również z majątku wspólnego.

II. Ustrój wspólności majątkowej.

W sytuacji gdy małżonkowie wspólnie zaciągną zobowiązanie to ich odpowiedzialność wobec wierzycieli jest solidarna.

Co oznacza „solidarność zobowiązania” ?

Solidarność między małżonkami oznacza, że oboje są odpowiedzialni za całość zobowiązania a wierzyciel może wybrać czy będzie dochodził roszczenia od nich wspólnie czy całości długu tylko od jednego z nich. W przypadku zapłaty takiego zobowiązania solidarnego zwolniony z długu jest również drugi małżonek. W tym przypadku wierzyciel może zaspokajać się zarówno z majątku wspólnego małżonków jak i z ich majątków osobistych.

Natomiast gdy jednak **tylko jeden z małżonków** zaciągnął zobowiązanie bez zgody i wiedzy drugiego małżonka to wierzyciel może prowadzić egzekucję jedynie z:

- majątku osobistego dłużnika (tego małżonka który zaciągnął zobowiązanie ,
- z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej,
- z korzyści uzyskanych z tytułu praw autorskich, praw pokrewnych, praw własności przemysłowej i praw twórcy,
- z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa (jeśli wierzytelność powstała w związku z prowadzenie przedsiębiorstwa)

Jeżeli dług został zaciągnięty przez jednego z małżonków **jeszcze przed powstaniem wspólności majątkowej (najczęściej przed zawarciem**

małżeństwa) lub dotyczy majątku osobistego małżonka towarzysiel może prowadzić egzekucje jedynie z :

1. majątku osobistego dłużnika
2. z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej,
3. z korzyści uzyskanych z tytułu praw autorskich, praw pokrewnych, praw własności przemysłowej i praw twórcy.

Jak kształtują się prawa małżonka niebędącego dłużnikiem w toku postępowania egzekucyjnego?.

Jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego w którym dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków komornik dokona zajęcia nieruchomości która należy do dłużnika i jego małżonka to małżonek ten może złożyć sprzeciw od takiego zajęcia. W takim przypadku komornik wystąpi do wierzyciela żeby ten przedstawił tytuł wykonawczy również na małżonka dłużnika bo w przeciwnym razie komornik będzie musiał zakończyć (umorzyć) egzekucję z tej nieruchomości.

Jakie są uprawnienia wierzyciela gdy roszczenie dotyczy tylko jednego z małżonków a pozostają oni w ustroju wspólności majątkowej?

Art. 52 § 1a k.r.o. stanowi, że „Ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej może żądać także wierzyciel jednego z małżonków, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków”.

Skutki orzeczenia o rozdzielnosci majątkowej w trakcie trwania małżeństwa dla stosunków majątkowych w małżeństwie?

Ustanowienie rozdzielnosci powoduje, że przestaje istnieć wspólność ustawowa, a każdy z małżonków zaczyna nabywać prawa majątkowe do swojego majątku osobistego. Od tej chwili każdy z małżonków ma tylko swój majątek osobisty, oddzielny od majątku drugiego małżonka. Zatem wszelkie rzeczy nabywane przez małżonka wchodzi do jego majątku osobistego. Każdy z małżonków co do zasady odpowiada wówczas sam za zaciągane przez siebie zobowiązania (długi) - aby małżonek mógł powoływać się względem innych osób na umowę rozdzielnosci majątkowej fakt istnienia takiej umowy musi być tym osobom znany. Rozdzielnosc majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w akcie notarialnym bądź w wyroku, który ja ustanawia. Orzeczenie o ustanowieniu rozdzielnosci umożliwia rozpoczęcie sprawy o podział majątku wspólnego, który został zgromadzony do czasu ustanowienia rozdzielnosci. Z takim wnioskiem występuje wierzyciel który wykaze że małżonkowie mają majątek objęty wspólnością majątkową i to uniemożliwia mu prowadzenie egzekucji za długi jednego z małżonków.

Mając na uwadze interes prawny wierzyciela i jego ochronę, sąd może ustanowić orzeczeniem sądu rozdzielną majątkową między małżonkami. Od tego momentu wierzyciel może prowadzić egzekucję z udziału małżonka – dłużnika.

Odpowiedzialność małżonków i małżonków rozwiedzionych za zobowiązania publicznoprawne .

Małżonek którego dotyczy zobowiązanie odpowiada za nie całym swoim majątkiem osobistym, a odpowiedzialność wspólna małżonków ograniczona jest do majątku wspólnego.

1. **Zobowiązania podatkowe** - ogranicza się do okresu w którym między małżonkami panowała wspólność majątkowa.

Art. 29 ust 2 ordynacji podatkowej wskazuje że skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności ustawowej majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań powstałych przed dniem:

- zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu wspólności majątkowej,
- zniesienia wspólności majątkowej w przypadku ubezwłasnowolnienia małżonka,
- uprawomocnienia się orzeczenia sądu o separacji.

2. **Zobowiązania względem ZUS** – tak jak podatkowe

Jeżeli między małżonkami dojdzie do rozwodu lub separacji to zobowiązania powstałe przed tym zdarzeniem również obciążają małżonków. Małżonek rozwiedziony odpowiada solidarnie z byłym małżonkiem, jednak granicę jego odpowiedzialności stanowi wartość udziału przypadającego mu w majątku wspólnym.

Odpowiedzialność małżonków z tytułu kar pieniężnych, kosztów postępowania karnego, nawiązek?

Zgodnie z treścią Art. 28 kodeksu karnego wykonawczego stanowi, że orzeczone w stosunku do jednego z małżonków, pozostających we wspólności majątkowej, kary grzywny, nawiązki i należności sądowe podlegają zaspokojeniu z osobistego majątku skazanego oraz z wynagrodzenia za pracę lub za inne usługi świadczone przez niego osobiście, jak również z praw twórcy wynalazku, wzoru użytkowego oraz projektu racjonalizatorskiego.

Jeżeli zaspokojenie z tych źródeł okaże się niemożliwe, egzekucja może być prowadzona z majątku wspólnego.

Egzekucja z majątku wspólnego jest niedopuszczalna w razie skazania za przestępstwo, którym pokrzywdzony jest małżonek skazanego albo osoby, w stosunku do których małżonek ten obciążony jest obowiązkiem alimentacyjnym.

W razie skierowania egzekucji do majątku wspólnego, małżonek skazanego może żądać ograniczenia lub wyłączenia w całości zaspokojenia należności, wymienionych w § 1, z majątku wspólnego lub niektórych jego składników, jeżeli skazany nie przyczynił się lub przyczynił się w stopniu nieznacznym do powstania tego majątku albo do nabycia określonych jego składników lub jeżeli zaspokojenie z majątku wspólnego tych należności jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W przypadku problemów prawnych, potrzeby pomocy zapraszamy do korzystania z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na stronie <https://np.ms.gov.pl> znajduje się prosta wyszukiwarka w której znajdziecie Państwo wszystkie dostępne w Polsce punkty tej pomocy.